

Центр професійного розвитку
педагогічних працівників
Вінницької міської ради

Ніна Сокиринська,
консультант КУ «ЦПРПП ВМР»

26.03.2025

Взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї: Нормативно-правові аспекти

НОРМАТИВНИЙ КЕЙС

*В рамках роботи міської Школи вихователя-
стажера (1-й рік роботи)*

Дошкільна освіта є важливим етапом у розвитку дитини, і ефективність цього процесу тісно пов'язана з партнерством між закладом освіти та сім'єю. Успішність дитини в майбутньому залежить від основ, закладених у дошкільному віці.

У зв'язку з викликами, що стоять перед країною, особлива увага приділяється організації освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства, спираючись на чинні нормативно-правові документи.

Нормативно-правова база дошкільної

ОСВІТИ

Закони України

«Про освіту», «Про дошкільну освіту»;

«Про охорону дитинства»;

Положення та регламенти:

Положення про заклад дошкільної освіти;

Санітарний регламент;

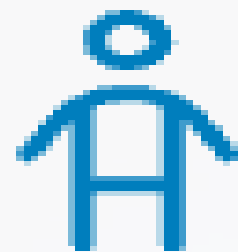
Методичні рекомендації МОН України «Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» (Додаток до листа МОН України від 11.10.2017 №1/9-546);

Рекомендації МОН щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти у 2024/2025 н.р..

Організація освітнього процесу в закладах дошкільної освіти регулюється низкою нормативно-правових актів, включаючи закони України, положення та методичні рекомендації МОН. Ці документи визначають основні засади та вимоги до організації освітнього процесу.

Пріоритети 2024/2025 навчального року

Діти з ООП

Сім'ї, що постраждали
від війни

ВПО

У 2024/2025 навчальному році особлива увага приділяється дітям з особливими освітніми потребами та дітям із сімей, що постраждали від війни.

Важливо забезпечити доступність дошкільної освіти для дітей ВПО та залучати їхні родини до заходів.

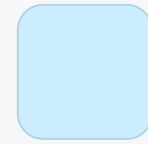

Організація освітнього процесу

Базовий компонент дошкільної освіти

Діяльність здійснюється відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) та методичних рекомендацій.

Формати освіти

Очний, змішаний та дистанційний формати навчання.
Дистанційна форма – для територій потенційної небезпеки без укриття.

Сучасний підхід

Освітній процес базується на сучасному підході до виховання та навчання дітей, з урахуванням Базового компонента.

Педагогіка партнерства з батьками

Підтримка

Підтримка та допомога в організації виховання й розвитку дитини в сім'ї.

Єдині підходи

Напрацювання єдиних підходів до виховання.

Зв'язок

Забезпечення інформаційної та ресурсної підтримки, практичні консультації.

Партнерська взаємодія педагогів і батьків полягає в підтримці та допомозі в організації виховання й розвитку дитини в умовах сім'ї, а також у напрацюванні єдиних підходів. Батьки, діти яких навчаються дистанційно, потребують особливої уваги.

Форми педагогічної підтримки батьків

Консультації

Методичні, психологічні, інформаційні консультації.

Освітні заходи

Курси, семінари, тренінги тощо.

Інформаційні матеріали

Про нульову толерантність до насильства, підтримку ментального здоров'я, інклюзію.

Для надання педагогічної підтримки батькам варто організувати консультації, освітні заходи та розміщувати інформаційні матеріали на сайті ЗДО. Важливо надавати роз'яснення щодо використання онлайн-сервісів для розвитку дітей.

Базовий компонент дошкільної освіти

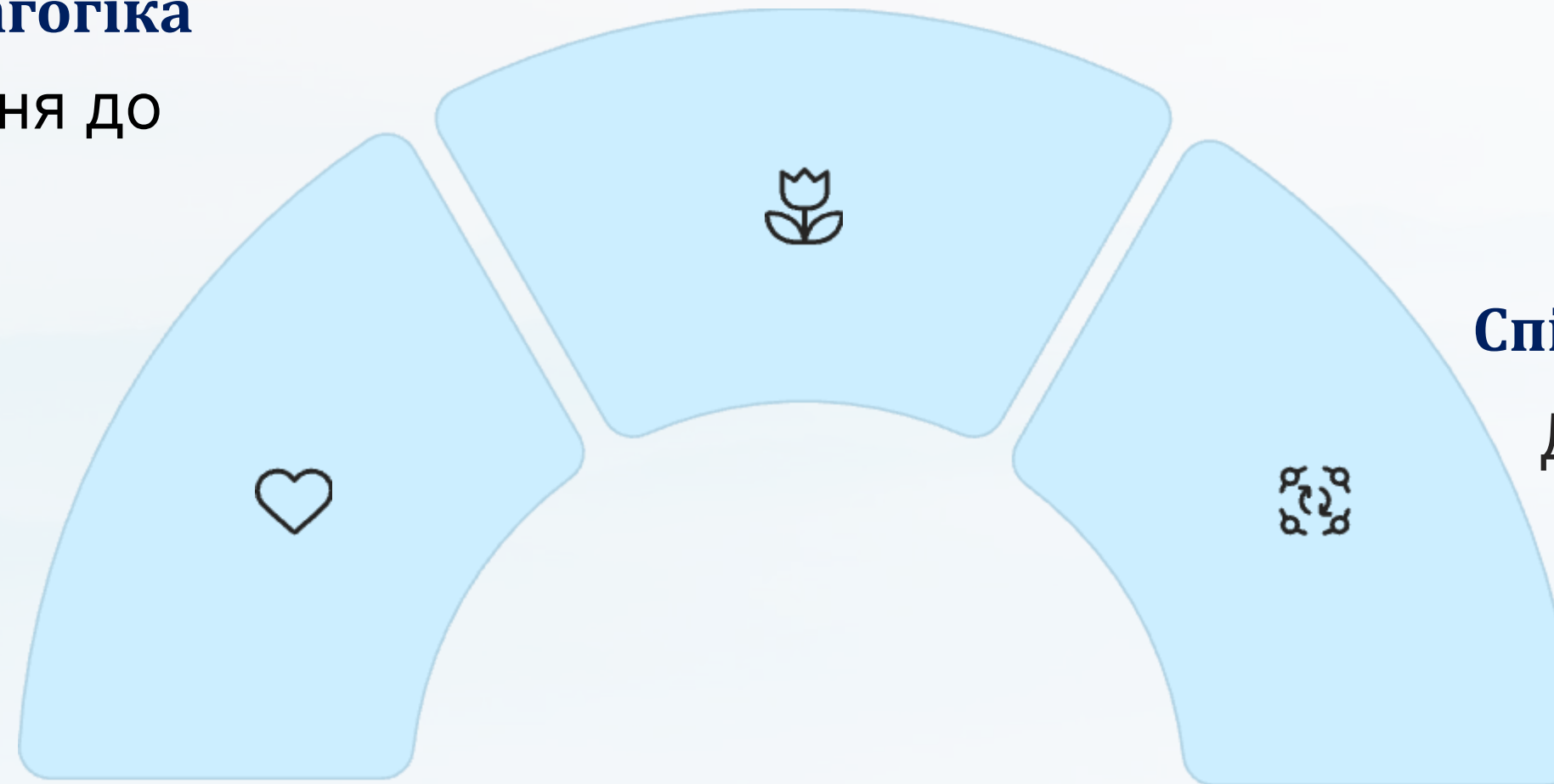

Природовідповідність

Розвиток задатків та здібностей дитини.

Гуманістична педагогіка

Гуманне ставлення до дитини.

Спільна відповідальність

Держави, громади, сім'ї та педагогів.

Базовий компонент дошкільної освіти визначає очікування суспільства щодо розвиненості, вихованості й освіченості дитини дошкільного віку. В основі Стандарту – пріоритет гуманістичної педагогіки, природовідповідність освіти та спільна відповідальність за розвиток дитини.

Базовий компонент дошкільної освіти

ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ ТА БАЗОВІ ПРИНЦИПИ СТАНДАРТУ

Традиційні

- визнавати самоцінність дошкільного дитинства, його потенціалу та особливої ролі в розвитку особистості
- створювати умови для щасливого проживання дитиною дошкільного дитинства, що є передумовою її повноцінного розвитку та подальшої самореалізації в житті
- поважати дитину, особливості її розвитку й індивідуального досвіду
- зміцнювати фізичне, психічне та соціальне здоров'я дитини

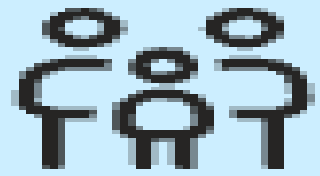
Нові

- навчати цінувати життя і добробут, створювати й підтримувати сприятливі умови для себе та інших у безпечному середовищі
- розвивати творчі задатки, здібності й таланти дітей
- зберігати традиції національного досвіду сімейного та суспільного виховання, щоб збагатити культурний потенціал взаємодії між поколіннями

Базовий компонент дошкільної освіти

Умови реалізації стандарту

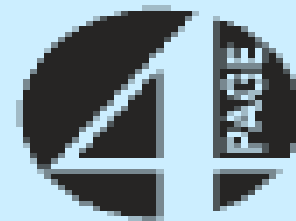
Відповідальність сім'ї

Участь батьків у розвитку компетентностей дитини.

Взаємодія ЗДО із сім'ями

Підвищення культури відповідального батьківства.

Об'єднання зусиль

Поліпшення освіти дошкільників через об'єднання зусиль.

Зміст оновленого Стандарту передбачає участь батьків у розвитку компетентностей дитини. Важливо організовувати взаємодію закладів дошкільної освіти із сім'ями дітей як учасниками освітнього процесу, щоб підвищувати культуру відповідального батьківства.

Взаємодія заради розвитку ДИТИНИ

Ефективна взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї у питаннях повноцінного розвитку дитини досягається завдяки

- активній взаємодії педагогів з родинами вихованців,
- високій культурі спілкування,
- доброзичливості та
- неупередженості у розв'язанні проблем.

Новий Закон України «Про дошкільну освіту»

Представляємо огляд нового

Закону України «Про дошкільну освіту»,

ухваленого Верховною Радою України 06.06.2024 року та підписаного Президентом України 05.07.2024 року.

Закон введено в дію 01.01.2025 року.

Він визначає

- правові,
- організаційні та
- фінансові засади функціонування і розвитку системи дошкільної освіти,
- сприяє формуванню цінностей демократичного суспільства.

Сфера дії Закону

Дія Закону поширюється на всіх суб'єктів освітньої діяльності, їх засновників, учасників освітнього процесу, органи управління у сфері дошкільної освіти та інших осіб, визначених цим Законом.

Положення, що стосуються батьків, поширюються також на інших законних представників дитини.

Система дошкільної освіти складається із суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління, кадрового, науково-методичного, фінансового, матеріально-технічного, інформаційного та нормативно-правового забезпечення.

Суб'єкти

Освітні заклади, учасники освітнього процесу.

Забезпечення

Кадрове, фінансове, матеріально-технічне.

Державна політика та доступність освіти

Засадами державної політики є пріоритет сімейного виховання та педагогічне партнерство сім'ї та закладу дошкільної освіти. Діти, у тому числі з особливими освітніми потребами, можуть здобувати дошкільну освіту за вибором батьків у різних формах.

Право на дошкільну освіту гарантується незалежно від будь-яких ознак. Кожному вихованцю гарантується безоплатне здобуття дошкільної освіти у державному, комунальному закладі з можливістю перебування до 11 годин на день.

Сімейне виховання

Пріоритет сімейного виховання дитини.

Доступність

Безоплатна дошкільна освіта в державних закладах.

Територіальна доступність та форми здобуття освіти

Територіальну доступність забезпечують органи виконавчої влади та місцевого самоврядування шляхом сприяння запровадженню різних форм здобуття дошкільної освіти. Основною формою є очна (денна), але можливі мережева, дистанційна форми та педагогічний патроанж.

Батьки мають право організувати здобуття дошкільної освіти за сімейною (домашньою) формою та самостійно обирають форми здобуття освіти.

Територіальна доступність

Сімейна форма

Дистанційна форма

Педагогічна підтримка батьків

Батьки дитини дошкільного віку мають право на отримання педагогічної підтримки шляхом консультацій, проведення освітніх заходів та надання інформації про навчально-методичне забезпечення для здобуття дошкільної освіти.

Методичні рекомендації щодо змісту та порядку надання педагогічної підтримки батькам дитини надає центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Консультації

Педагогічні, психологічні, інформаційні.

Освітні заходи

Курси, семінари, тренінги.

Інформація

Навчально-методичне забезпечення.

Освітні програми

Заклад дошкільної освіти організовує та здійснює освітній процес за однією або декількома освітніми програмами. Освітні та парціальні програми, спрямовані на забезпечення досягнення вихованцями результатів, визначених державним стандартом, реалізуються державними і комунальними закладами дошкільної освіти виключно за кошти державного бюджету, місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством, і не можуть реалізовуватися чи забезпечуватися за кошти батьків дітей.

Фінансування

За кошти державного та місцевих бюджетів

Вибір програм

Батьки обирають програми для сімейної освіти

Формування та наповнюваність груп

- Для забезпечення здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами утворюються інклюзивні та/або спеціальні групи.
- У закладах дошкільної освіти за рішенням засновника можуть бути створені умови для тимчасового цілодобового перебування вихованців.

Послуга цілодобового перебування може надаватися за кошти засновника, батьків, з інших джерел, не заборонених законодавством.

Інклюзивні групи

Для дітей з особливими освітніми потребами

Цілодобове перебування

За рішенням засновника

Права, охорона здоров'я та харчування вихованців

Залучення вихованців до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої програми, забороняється.

Дитина з особливими освітніми потребами має право на здобуття дошкільної освіти за допомогою асистента. Харчування вихованців у державних і комунальних закладах дошкільної освіти оплачується їхніми батьками, крім випадків, визначених законодавством.

Права та обов'язки батьків

Батьки мають права та обов'язки у сфері дошкільної освіти, визначені законодавством. Вони мають право формувати індивідуальну освітню траєкторію своєї дитини, брати участь у формуванні індивідуальної програми розвитку, бути присутніми поряд із своїми дітьми під час освітнього процесу.

Батьки зобов'язані дотримуватися установчих документів і правил внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти, сприяти досягненню дитиною результатів, передбачених освітньою програмою.

1

Права

Формувати освітню траєкторію, бути присутніми

2

Обов'язки

Дотримуватися правил, сприяти розвитку

Взаємодія педагогів та батьків

Педагогічні працівники зобов'язані взаємодіяти з батьками вихованців на принципах педагогіки партнерства, надавати їм рекомендації щодо розвитку, виховання та навчання їхніх дітей. Активна взаємодія педагогів з родинами вихованців сприяє ефективній взаємодії закладу дошкільної освіти і сім'ї у питаннях повноцінного розвитку дитини.

Педагогіка партнерства

Взаємодія на принципах партнерства

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

- ЗАКОН УКРАЇНИ «Про дошкільну освіту». <https://emetodyst.expertus.com.ua/npd-doc?npid=52432>
- Методичні рекомендації МОН України «Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» (Додаток до листа МОН України від 11.10.2017 №1/9-546 «Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з родинами вихованців»).
- Організація діяльності ЗДО у 2024/2025 н. р.: рекомендації МОН. – Вихователь-методист дошкільного закладу, № 9, 2024. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10017706>
- Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні. Лист МОН від 29.03.2022 № 3737-22. <https://surl.li/tfgfpz>
- ПОЛОЖЕННЯ про заклад дошкільної освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р. № 305. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2003-%D0%BF#n15>
- Світлана Нерянова, Наталія Гавриш, Тамара Піроженко. Державний стандарт: аналізуємо зміни – Вихователь-методист дошкільного закладу, № 2, 2021. <https://emetodyst.expertus.com.ua/870806>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!